

A KÁT aktualitásai, az új megújuló irányelv

2010. április 22-én rendezte meg az Energetikai Szakkollégium a tavaszi félév utolsó előadását, melyet dr. Grabner Péter a Magyar Energia Hivatal (MEH) osztályvezetője tartott, a Kötelező Átvételi Rendszer (KÁT) megváltozásáról valamint a megújulókon alapuló energiatermelés támogatásának lehetőségeiről.

Az előadó bevezetőjében bemutatta a KÁT mérlegkör jelentőségét. A felvázolt statisztikából tisztán látható volt, hogy az elmúlt hét évben folyamatosan növekedett az ebben az elszámolási körben átadott villamos energia mennyisége. Az előadó kifejtette, hogy ennek fő oka a kapcsolt hő- és villamosenergia termelők ebbe a mérlegkörbe való belépése, valamint a kedvező pénzügyi támogatások hatására a gázmotoros (szintén kapcsolt) termelők elterjedése. Ezek alapján belátható, hogy a KÁT rendszernek a távhő árak árképzésében is jelentős szerepe van. A további MAVIR Zrt. és a MEH által készített statisztikából az is látható volt, hogy a hazai nettó villamosenergia termelésben is nagyobb részarányt képviselt a KÁT mérlegkörből kiadott villamos energia 2009-ben, mint az azt megelőző évben. Az éves átlagot tekintve ez 16%-ról 22%-ra való növekedést jelentett. Ez a tendencia kedvezőtlen, mivel ez a nagy mennyiségben kötelezően átvett villamos energia azt eredményezheti, hogy megfelelő kiszabályozó kapacitás (pl.: szivattyús-tározós erőmű) hiányában, mélyvölgyi időszakokban az olcsóbban termelő erőműveket (pl.: Paksi Atomerőmű) vissza kell terhelni.

Az előadás következő részében a KÁT rendszer jogi szabályozásával is megismerkedhettünk. Először a jelenlegi modellt alapjaiban nem módosító, rövid távú intézkedések kerültek részletezésre. Ilyen javaslat volt például: az „Előlegszámla eltörlése” vagy a „Fizetési határidők kisebb korrekciója”, de ezek magasabb döntési szinten érdemileg nem kerültek napirendre. Lényegesebb viszont, hogy a 2008-as Villamos Energia Törvény (VET) meghatározott bekezdései lehetőséget nyújtottak a kapcsolt hő- és villamosenergia termelők és a biomassza

alapon működő erőműveknek a kötelező átvétel meghosszabbítására, de csak bizonyos feltételek teljesítése mellett. 2009 nyarán a VET ide vonatkozó része megváltozott és a kérelmezők körét kibővítették. Ennek kapcsán MEH elkészítette a mindenki számára nyilvános- hosszabbítással kapcsolatos módszertani anyagát, gázmotoros és nem gázmotoros termelőkre vonatkozóan is. Az Országgyűlés 2009. december 14-én elfogadott egy törvényjavaslatot illetve ehhez kapcsolódó módosító javaslatokat. Ezek értelmében a hosszabbítás szabályai megváltoztak és a már esetlegesen lezárt ügyeket is „újra kellett indítani”. Ez azt eredményezte, hogy a KÁT keretében kifizetett támogatások összege jelentősen megnőtt.

A beruházóknak azonban a KÁT-on kívül is van döntési lehetőségük. Az egyik lehetőség az erőmű bezárása amennyiben az „életképtelenné” válik a támogatás megszűnésével. Ez elkerülhető, amennyiben lehetőség van műszaki fejlesztésre, hiszen egy megfelelő, hatékonyságnövelő beruházással a termelő a versenypiacon is versenyképes lehet. Fontos továbbá, hogy KÁT támogatások jelentős részét élvező kapcsolt energiatermelés ösztönzését valamilyen energiapolitikai céllal lenne célszerű összekapcsolni. Az előadó ilyen célként említi meg a primerenergia megtakarítást, a CO₂ megtakarítást vagy a megújulók intenzívebb használatát. Erre példának láthattuk a német szabályozási rendszert, amely több elemből épül fel. Ilyen elem például, hogy a magas eredő hatásfokkal üzemelő termelők adókedvezményben részesülnek, de azt is láthattuk, hogy egyes kedvezmények csak bizonyos ideig vagy üzemóráig (pl.: 6 év 30000óra) járnak a termelőknek és meghosszabbításukra nincs lehetőség.

Az előadás utolsó részében a megújuló energiák támogatásáról hallhattunk. Magyarország vállalta az Európai Unió felé, hogy 2020-ra a megújulók arányát a végső energia felhasználásban 13 %-ra emeli. Jelenleg ennek az értéke 5% körül van, vagyis nagyon messze a céltől. Ezért mindképp szükséges a megújuló energiák ösztönzési rendszerének felülvizsgálata is, melyhez energiaprognózisok készítése, ismerete szükséges. Szükséges a megújuló technológiák, műszaki és gazdasági paramétereinek pontos ismerete is, továbbá az engedélyezési rendszer felülvizsgálata is célszerű lenne. Az ezek alapján kidolgozott forgatókönyvekből már meghozható lenne azon kormányzati döntés, amely politikai, pénzügyi és műszaki szempontokat is figyelembe venne.

Az előadás végén az alábbi főbb következtetéseket vonhattuk le. A megújuló energiák kapcsán azt, hogy a fent említett cél csak kormányzati beavatkozás mellett teljesíthető. A villamosenergia termelés támogatása kapcsán pedig azt, hogy célszerű

lenne az európai többségi gyakorlathoz illeszkedni, az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályok figyelembevétele mellett.

Összességében elmondható, hogy egy érdekes és hasznos előadást hallhattunk a magyar energetika egy igen aktuális és fontos témájával kapcsolatban.

Almási László

Az Energetikai Szakkollégium tagja